

**ФІБРОПАПІЛОМА ШКІРИ ТА СЛИЗОВИХ У СОБАК І КОТІВ:
ГІСТОМОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРАКТИЧНІ АКЦЕНТИ
ДЛЯ ВЕТЕРИНАРНОГО ПАТОЛОГОАНАТОМА**

Гаркуша С. Є., кандидат ветеринарних наук, доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

У дрібних тварин фібропапілома локалізується переважно на шкірі (периоральна ділянка, міжпальцеві проміжки, пахові складки) та на слизовій оболонці ротової порожнини (ясна, щока), нерідко пов'язується з травматизацією та папіломавірусною інфекцією. У практиці ветеринарного патологоанатома новоутворення плоского епітелію з папілярним ростом зустрічаються часто, але їх спектр варіює від реактивної папіломатозної гіперплазії до істинних пухлин і передракових станів. Стандартизований гістоморфологічний опис з акцентом на архітектурні, цитологічні та інвазивні ознаки дозволяє уніфікувати висновки й поліпшити комунікацію з хірургами.

Узагальнити морфологічні ознаки фібропапілом у дрібних тварин на підставі серії з 11 випадків, визначити частоту ключових структурних і цитологічних характеристик, оцінити мітотичну активність, наявність запалення, а також статус хірургічних країв резекції.

До дослідження включено 11 послідовних випадків фібропапіломи: 8 собак і 3 коти. Локалізація: шкіра - 7, слизова оболонка ротової порожнини - 4. Розміри вузлів: 0,4–2,8 см (медіана ~1,2 см). Матеріал фіксували у 10% НЗФ, стандартна гістопровідність, парафін, зрізи 3-4 мкм, фарбування Н&Е. Оцінювали архітектуру, ступінь акантозу/гіперкератозу, наявність койлоцитозу, мітотичний індекс, виразкування і запальну інфільтрацію, глибину росту та стан мічених країв резекції.

У більшості препаратів візуалізуються екзофітні, місцями педункульовані сосочкові вирости, покриті багат шаровим плоским епітелієм із вираженою акантозою та шаром орто- або паракератозу. Сосочки мають добре сформовані фіброросудинні стрижні з тонкостінними судинами та пухко-колагеновою строною; у шкірних локалізаціях строма частіше колагенізована, у слизових - з більш вираженим набряком та повнокров'ям. Епітелій зберігає стратифікацію, базальна мембрана інтактна, інвазивного проростання в підлеглу фіброзно-жирову тканину не виявлено. У 6 із 11 спостережень відзначено ділянки койлоцитозу - ознака, сумісна з папіломавірусним ураженням, хоча етіологію без імуногістохімії методів остаточно не підтверджено. Місцями зустрічаються поверхневі ерозії (3/11) з фібринозно-лейкоцитарними кірками та колонізацією грануляційної тканини нейтрофілами; у підепітеліальній стромі більшості препаратів - помірна лімфоплазмодитарна інфільтрація як ознака хронічного подразнення.

Цитологічно пухлинні клітини переважно середніх розмірів, полігональні; цитоплазма еозинофільна, іноді з апокриноподібним апікальним

«відшнуровуванням». Ядра рівномірні або з помірною варіабельністю розміру; ядрця непостійні, малі.

Глибина росту обмежена папілярними структурами на широкій чи вузькій ніжці; у двох шкірних вузлах спостерігаються «притиснуті» до поверхні пуш-межею епітеліальні гнізда без проривання базальної мембрани.

Отже, серія з 11 випадків фібропапіломи у дрібних тварин демонструє сталі гістоморфологічні ознаки: екзофітні сосочки з фібросудинними стрижнями, акантоз, паракератоз, низька мітотична активність та відсутність інвазивного росту, що дозволяє надійно відмежувати фібропапілому від злоякісної верукозної неоплазії.

Рекомендується стандартизований протокол морфологічного опису фібропапіломи (архітектура, ступінь кератинізації, койлоцитоз, МІ, запалення, глибина росту), з опційним застосуванням ІГХ/ПЛР у разі множинних або рецидивних уражень для верифікації вірусної етіології та планування тактики лікування.

Національний
університет
біоресурсів і
природокористування
України

Факультет
ветеринарної
медицини

Міжнародна наукова конференція

«Актуальні питання ветеринарної патології»

приурочена 105-річчю факультету ветеринарної медицини
та 85-річчю доктора ветеринарних наук, професора,
заслуженого діяча науки і техніки України,
академіка НААН України

Анатолія Йосиповича Мазуркевича

2–3 жовтня 2025 р.,
м. Київ, факультет ветеринарної медицини НУБіП України

Київ – 2025

УДК 005.745(043.2)(063)

З 41

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

«Актуальні питання ветеринарної патології» приурочена 105-річчю факультету ветеринарної медицини та 85-річчю доктора ветеринарних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка НААН України Анатолія Йосиповича Мазуркевича: Міжнародна наукова конференція, м. Київ, Україна, 02-03 жовтня 2025 року: матеріали конференції, Київ, 116 с.

За викладений в тезах матеріал відповідають безпосередньо автори.

Збірник матеріалів конференції є науково-практичним виданням, в якому опубліковано тези доповідей студентів, аспірантів, кандидатів і докторів наук, наукових працівників та практикуючих лікарів факультету ветеринарної медицини та інших підрозділів Національного університету біоресурсів і природокористування України, навчальних і наукових установ України та зарубіжжя. Наукові праці відображають результати досліджень з напрямку ветеринарної медицини та біології.

Збірник матеріалів конференції розрахований на студентів, аспірантів, докторантів, викладачів, науковців, практикуючих лікарів та всіх, хто цікавиться останніми тенденціями розвитку сучасної науки.

Організаційний комітет з підготовки збірника тез: Цвіліховський М.І., д.біол.н., професор; Голопура С.І., д.вет.н., професор; Малюк М.О., д.вет.н., професор; Куліда М.А., к.вет.н., доцент; «Актуальні питання ветеринарної патології» приурочена 105-річчю факультету ветеринарної медицини та 85-річчю доктора ветеринарних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка НААН України Анатолія Йосиповича Мазуркевича: Міжнародна наукова конференція, м. Київ, Україна, 02-03 жовтня 2025 року: матеріали конференції, Київ, 116 с.

Відповідальний за випуск: М. О. Малюк

НУБіП України